

Kerkrade en die toepassing van sinodebesluite

Uit gesprekke blyk dit dat in talle gemeentes 'n bykans afsydige houding oor sinodebesluite bestaan. Dit is maar vergaderings wat besluit, maar min daarvan word as van toepassing op die gemeente gesien. Tog het die houding van gemeentes negatiewe gevolge vir die beleving van die kerkverband. Baie keer kom daar wrywing in gemeentes omdat die gemeente sekere sinodebesluite as dekrete "van bo" sien. In artikel 31 van die kerkorde staan dat besluite van meerdere vergaderings as vas en bindend gehou moet word. Wat hier volg, wil 'n werkbare metode vir kerkrade voorstel hoe sinodebesluite bekragtig kan word. Dit is dat die kerkrade meerdere vergaderings se besluite as geldig en bindend kan verklaar of as ongeldig kan afwys en verder handel. Die voorgestelde metode het drie fases:

Fase 1:

Besluite word bestudeer en getoets

Voorstudie-kommissie

Wanneer die acta van meerdere vergaderings verskyn (spesifiek die Nasionale Sinode), word dit deur 'n kommissie bestaande uit twee of drie kerkraadslede deurgegaan en in sinvolle onderdele verdeel. Sake waarvan die kerkraad slegs kennis kan neem, word onderskei van sake wat so gou moontlik deur die kerkraad uitgevoer moet word. Besluite oor spesifieke onderwerpe, soos korrespondensie met buitelandse kerke of liturgiese aangeleenthede, word saamgegroepeer. Die indeling kan taamlik maklik aan die hand van die inhoudsopgawe van die acta gedoen word. Indien 'n kerkraadslid die betrokke meerdere vergadering as afgevaardigde bygewoon het, sal dit profytlik wees om hom by hierdie werk te betrek.

Studie-kommissies

Aan die hand van die indeling van die "voorstudie-kommissie" word die hele kerkraad in kommissies verdeel om die verskillende onderdele te bestudeer. Elke kommissie is verantwoordelik vir die bestudering van 'n spesifieke onderdeel wat aan hom toegewys is. As daar genoeg eksemplare van die acta beskikbaar is, kan kommissies tegelykertyd werk. Dit sal die proses van bekragtiging aansienlik bespoedig. Dit staan 'n kommissie vry om gemeentelêde by die studie te betrek. Sodoende word die gemeente se nodige belangstelling vir die werk van die meerdere vergadering geprikkel.

Taak van studie-kommissie

Die taak van die studie-kommissie is om die punt(e) uit die acta, wat met die oog op bestudering aan hom toegeken is, in geheel te lees en kernagtig op skrif saam te vat. Die besluit wat die meerdere vergadering met betrekking tot die saak geneem het, word woordeliks gegee. Die aanloop tot die besluit asook die besluit self, word aan die hand van die Skrif, belydenis en kerkorde getoets om vas te stel of dit ten volle daarmee ooreenstem. Die kommissie stel dan sy bevindinge op skrif en die studie-resultate dien by wyse van 'n skriftelike rapport op die kerkraad.

Kerkraad op hoogte

Die rapporte en aanbevelings van die verskillende kommissies word deur die kerkraad behandel. Die kerkraad neem indringend kennis van die sake waaroor die meerdere vergadering besin het, soos wat dit kernagtig deur die kommissie weergegee is. Genoegsame ruimte word vir kerkraadslede geskep om aan die kommissie vrae te stel in geval iets uit die acta onduidelik is. Sodoende kom die hele kerkraad op hoogte van hoe die meerdere vergadering oor 'n spesifieke saak besin het en wat hulle daaroor besluit het. Die kommissie se bevinding, nadat hulle die betrokke besluit van die meerdere vergadering getoets het, dien vervolgens as voorstel op die kerkraad. Met die bespreking van die voorstel toets die hele kerkraad die besluit van die meerdere vergadering.

Fase 2:

Besluite word geldig verklaar en aanvaar

Na gelang van die toets, spreek die kerkraad een van twee uit: óf hy verklaar die besluit van die meerdere vergadering geldig (met ander woorde dat dit ooreenkom met Skrif, belydenis en kerkorde), óf hy verklaar dit ongeldig (naamlik dat dit nie met Skrif, belydenis en kerkorde ooreenkom nie). Hierdie geldig- of ongeldigverklaring word genotuleer. Indien bevind word dat 'n besluit ongeldig is, moet die bewyse daarvoor noukeurig in die notule opgeteken word.

Indien die kerkraad die besluit geldig verklaar het, is die volgende stap om dit as 'n eie besluit te aanvaar (ratifiseer). Dit is moontlik om ratifisering saam met die geldigverklaring op skrif te stel, deur byvoorbeeld te notuleer: "Die kerkraad verklaar die besluit van die sinode insake (..acta, punt.) geldig en aanvaar dit as sy eie besluit." Die bedoeling van die "aanvaarding" moet duidelik gestel word, naamlik dat die kerkraad die besluit van die meerdere vergadering nou welbewus as sy eie verklaar.

Kerkverband

Indien die kerkraad 'n besluit ongeldig verklaar het, is die volgende stap om die bewyse daarvan aan die kerkverband bekend te maak. Die bewyse vir die ongeldig verklaring, wat reeds genotuleer is, moet in 'n beswaarskrif of - indien nodig - 'n appèlskrif geformuleer word. Die beswaar of appèl moet, uit gehoorsaamheid aan Christus en liefde vir die kerkverband, so gou moontlik aan die deputate vir korrespondensie met die oog op behandeling tydens die volgende meerdere vergadering, gestuur word. Tot tyd en wyl die volgende meerdere vergadering gesit en uitspraak oor die beswaar of appèl gegee het, is die skrywer(s) daarvan (in die geval die kerkraad), nie aan die ongeldige besluit in geding gebind nie. In die interim-situasie wat as gevolg hiervan ontstaan, is die kerkraad verplig om die bewyse vir ongeldigverklaring so spoedig moontlik aan die betrokke meerdere vergadering voor te lê. Omdat dit hier oor gehoorsaamheid aan die Here en liefde vir die medegelowiges gaan, behoort so-iets met voortdurende gebed gepaard te gaan ten einde enige vorm van eiewilligheid in independentisme te voorkom.

Fase 3:

Besluite word uitgevoer

Die besluit van die meerdere vergadering, wat intussen die besluit van die kerkraad geword het, moet nou uitgevoer word. Sommige besluite kan nie in die plaaslike kerk toegepas word nie, byvoorbeeld die meerdere vergadering se uitspraak oor 'n appèlsaak in 'n ander gemeente, of opdragte wat die sinode kragtens artikel 49 kerkorde aan die deputate gegee het. In so 'n geval handel die kerkraad nie verder met die geldigverklaarde en aanvaarde besluit nie.

Sommige besluite kan nie direk uitgevoer word nie, maar moet in gedagte gehou word, byvoorbeeld besluite oor korrespondensie met buitelandse kerke. Dit sou goed wees as die kerkraad vir homself 'n register aanlê waarin sulke besluite opgeteken word, en waarna maklik

verwys kan word as dit nodig blyk te wees. Sommige besluite moet deur die funksionaris in die gemeente uitgevoer word, byvoorbeeld die betaling van ramings en verpligte kollektes. Hieraan moet direk aandag gegee word.

Nie net maar 'n sinodebesluit

Deur sommige besluite word die hele gemeente geraak, byvoorbeeld kiesreg vir vroue. In so 'n geval moet die kerkraad, nadat hy die besluit van die sinode getoets, geldig verklaar en sy eie gemaak (geratifiseer) het, die gemeente so gou moontlik oor sy besluit inlig. Die aangewese weg sou wees dat die kerkraad 'n gemeentevergadering belê en die saak diepgaande met die gemeente bespreek. Sodoende kan die hele gemeente ook onder die indruk van die korrektheid van die besluit kom en van harte deelneem aan die uitvoering daarvan. Die gemeente leer tegelyk insien dat die besluit nie maar net "'n sinodebesluit" is wat teen wil en dank uitgevoer moet word nie, maar dat die betrokke besluit hulle eie kerkraad s'n is, wat in die Naam van die Here oor hulle moet regeer.

Indien 'n lidmaat op grond van Gods Woord of die geldende kerkorde aantoon dat 'n besluit ten onregte deur die kerkraad geldig verklaar is, moet hy/sy die bewyse daarvoor aan die kerkraad voorlê sodat die kerkraad sy besluit kan heroorweeg.

Twee gevare

Indien bogenoemde stappe gevolg word, word daar reg gedoen aan die "vir vas en bindend hou" van besluite van meerdere vergaderings. Bowendien word twee gevare bestry, wat die kerklike samelewing bedreig. Die gevaar van independentisme (waar plaaslike kerke ongehinderd voortgaan om hulle eie ding te doen, ongeag wat die kerkverband in die lig van Gods Woord besluit het), en die gevaar van hiërargie (waar 'n sinodebesluit klakkeloos uitgevoer word asof dit die hoogste gesag in die kerk van Christus het).

Die belangrikste van alles is egter dit: deur besluite van meerdere vergaderings aktief en welbewus vir vas en bindend te hou (te ratifiseer), word die koningskap van Christus eerbiedig. Sy Woord het die finale sê.

GJ Meijer

© by skrywer - 2009
www.christelikebiblioteek.co.za